

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžrk/20/2018
Identifikačné číslo spisu: 3017200367
Dátum vydania rozhodnutia: 11.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3017200367.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého, a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky): T. R., bytom I., právne zastúpená: Advokátska kancelária, JUDr. Ondrej Polák, s.r.o., so sídlom Železničná 90/12, Považská Bystrica, IČO: 47 248 432, proti žalovanému: Okresný úrad Trenčín, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Hviezdoslavova 3, Trenčín, za účasti: 1/ Okresná prokuratúra Považská Bystrica, so sídlom L. Štúra 1, Považská Bystrica, 2/ O. T., bytom ul. X. mája XXXX/XX, L., právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Jaroslav Čibenka, s.r.o., so sídlom F. Urbánka 797/14, Púchov, IČO: 47 254 181, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPo 4/2017 zo dňa 07.08.2017, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/75/2017-65 zo dňa 20.06.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietla.

Sťažovateľke náhradu trov konania kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. UPo 4/2017 zo dňa 07.08.2017, ktorým žalovaný odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Okresného úradu Púchov, katastrálneho odboru č. UP 4/2017 zo dňa 01.06.2017 s poukázaním na § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „správny poriadok“) potvrdil a odvolanie T. R. zamietol.

V odôvodnení rozsudku správny súd vo všeobecnosti konštatoval, že záznam predstavuje úkon plniaci evidenčné funkcie, ktoré nemajú vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam.

Záznamom sa zapisujú práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklepom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra, a to na základe verejných listín a iných listín. Správny orgán vykoná záznam na návrh, ktorý musí obsahovať zákonom stanovené náležitosti za podmienky, že predložená verejná listina alebo iná listina je spôsobilá na vykonanie záznamu. O vykonaní záznamu sú potom osoby, ktorých práv sa vykonanie záznamu dotýka, písomne upovedomené. Takéto písomné oznámenie o vykonaní záznamu je v zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. c) SSP opatrením orgánu verejnej správy, ktoré podlieha súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva.

Správny súd poukázal na to, že okresný úrad, katastrálny odbor aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra, v súčinnosti s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví v katastrálnej mape chybné zakreslené hranice pozemkov, v súčinnosti so štátnymi orgánmi, obcami, notármi, ako aj s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví údaje katastra spôsobené chybami v písaní a počítaní a inými zřejmými nesprávnosťami v písomných vyhotoveniach právnych úkonov, vo verejných listinách a v iných listinách. Vlastníci a iné oprávnené osoby sú povinné pri oprave chýb v katastrálnom operáte poskytovať pravdivé a presné informácie a predkladať doklady na ich preukázanie; ak je to na opravu chýb v katastrálnom operáte nevyhnutné, sú povinní zúčastniť sa na tomto katastrálnom konaní (§ 59 ods. 1, 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 162/1995 Z. z.“ alebo „katastrálny zákon“).

Podľa názoru správneho súdu v predmetnej právnej veci bolo nesporné, že pribratá účastníčka O. T. podala návrh na vykonanie opravy chýb v katastrálnom operáte, v ktorom namietala vykonanie záznamu, vytvorenie nového listu vlastníctva č. XXXX, k. ú. I.. Uvedené administratívne konanie začalo dňa 12.04.2014 a skončilo až dňa 21.09.2016. Z dôvodu prebiehajúceho konania bola v katastri vyznačená plomba.

Dňa 12.07.2016 bola okresnému úradu, katastrálnemu odboru doručená záznamová listina, a to osvedčenie o dedičstve vydané v dedičskom konaní po poručiteľke H. V., rod. U.. Podľa názoru správneho súdu bolo nesporné, že napriek zapísanej plombe a prebiehajúcejmu konaniu o oprave chyby v katastrálnom operáte, v ktorom bolo v tom čase neprávoplatne rozhodnuté o zrušení listu vlastníctva č. XXXX, k. ú. I., došlo k vykonaniu záznamu na tomto liste vlastníctva. Takýto postup bol na základe podaného protestu prokurátora správnymi orgánmi vyhodnotený ako nezákonný, čo viedlo k jeho zrušeniu.

Správny súd poukázal na skutočnosť, že dôvodom zrušenia záznamu bola v zmysle odôvodnenia žalobou napadnutého rozhodnutia skutočnosť, že bol vykonaný napriek skutočnosti, že na ňom bola vyznačená plomba a stále prebiehalo konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte. Správny súd je teda oprávnený skúmať len to, či takto zistené dôvody nezákonnosti predstavujú dôvod pre zrušenie tohto záznamu, a to v rozsahu žalobných dôvodov.

Krajský súd uviedol, že žalobkyňa v podanej správnej žalobe žiadnym spôsobom nenamietala tieto skutkové a právne závery. Jej žalobné dôvody smerovali k tomu, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 10C/4/2010 zo dňa 04.12.2012 bol spôsobilou záznamovou listinou a záznam vykonaný na základe tohto rozhodnutia súdu bol vykonaný oprávnene. Zdôraznila, že v konaní vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica bolo rozhodnuté o určení vlastníckeho práva. Opačný názor by podľa nej znamenal, že celé konanie bolo vedené zbytočne. Uvedené žalobné body sa však netýkajú dôvodov, pre ktoré žalovaný rozhodol o potvrdení prvostupňového rozhodnutia. Predmetom záznamu, ktorý bol žalobou napadnutým rozhodnutím zrušený, nebolo vykonanie zmeny zapisovaných údajov na základe rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10C/4/2010 zo dňa 04.12.2012, ale zmena údajov na základe

osvedčenia o dedičstve po neb. H. V., rod. U..

Správny súd teda nemal dôvod zaoberať sa tým, či bol vyššie uvedený rozsudok vydaný v civilnom konaní spôsobilou záznamovou listinou, keďže uvedené nebolo predmetom posudzovania správnych orgánov v administratívnom konaní, ktoré bolo zavŕšené vydaním žalobou napadnutého rozhodnutia. Uvedené okresný úrad, katastrálny odbor ako aj žalovaný riešili v inom administratívnom konaní, a to v konaní o oprave chýb v katastrálnom operáte. Toto konanie, resp. rozhodnutia, ktoré boli v tomto konaní vydané a právne názory, ktoré boli správnymi orgánmi v týchto rozhodnutiach prezentované, však nie sú predmetom tohto konania, a preto bol správny súd názoru, že nie je oprávnený sa k nim vyjadrovať.

V intenciách rozhodnutia žalovaného správny súd konštatoval, že správny orgán nebol oprávnený vykonať zmenu údajov v katastri nehnuteľností záznamom za situácie, aká bola v prejednávanej veci. Správny súd sa stotožnil s názorom prezentovaným prokurátorom v podanom proteste, že vyznačená plomba a prebiehajúce administratívne konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte predstavujú prekážku vykonania záznamu podľa § 44 ods. 1, 2 zákona č. 162/1995 Z. z., ktorý stanovuje prioritu zápisov. Uvedené platí o to viac, že v prebiehajúcom konaní o oprave chyby bolo v čase vykonania záznamu neprávoplatne rozhodnuté o zrušení tohto listu vlastníctva.

S poukazom na vyššie uvedené správny súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 SSP. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 168 SSP, podľa ktorého žalovanému prizná správny súd podľa jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne. Nakoľko správny súd dospel k záveru, že nie sú naplnené výnimočné okolnosti, ktoré by umožňovali priznať úspešnému žalovanému náhradu trov konania, rozhodol tak, že mu voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne podala žalobkyňa v postavení sťažovateľky (ďalej aj ako „sťažovateľka“) elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom dňa 14.08.2018 kasačnú sťažnosť, v ktorej navrhla, aby najvyšší súd podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie, prípadne vec postúpil Okresnému úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov na ďalšie konanie.

Kasačnú sťažnosť odôvodnila tým, že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon, keď rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 440 ods. 1 písm. g) SSP/.

Sťažovateľka uviedla, že zmyslom jej žaloby bolo dosiahnuť to, aby právoplatný a vykonateľný rozsudok vyhlásený v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10C/4/2010 (sťažovateľka v kasačnej sťažnosti nesprávne uviedla 40C 4/2010 - poznámka kasačného súdu) bol zapísaný v katastri nehnuteľností. Predmetom označeného súdneho konania bolo určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam. V tomto konaní bolo potvrdené, že O. T. požiadala o vydanie osvedčenia o vlastníctve nehnuteľností na základe nepravdivých údajov a takto dosiahla zápis, že je vlastníkom nehnuteľností v celosti. Sťažovateľka, resp. jej právny predchodca úspešne v súdnom konaní preukázali, že spoluvlastnícke podiely v predmetných nehnuteľnostiach patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch. Na základe rozsudku v konaní sp. zn. 10C/4/2010 boli vykonané dedičské konania a spoluvlastnícke podiely v nehnuteľnostiach zdedila sťažovateľka. Preto je názoru, že oprávnene žiada a trvá na tom, aby bola zapísaná ako spoluvlastníčka týchto nehnuteľností. Podľa nej je nesprávny zápis vlastníctva, podľa ktorého je výlučnou vlastníčkou O. T.. Takýto stav odporuje prebiehajúcim konaniam a právoplatnému súdному rozhodnutiu.

Sťažovateľka považovala postup správneho orgánu, t. j. Okresného úradu Trenčín, odbor opravných

prostriedkov za nesprávny a protiprávny, nakoľko správny orgán ju poučil, že má podať novú žalobu o určenie, že je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov, vraj ide o prípad tzv. duplicitného vlastníctva podľa § 36a zákona č. 162/1992 Zb. Uviedla, že jej ďalšia žaloba v zmysle názoru správneho orgánu by nemohla byť úspešná pre nedodržanie procesných podmienok /res iudicata/. Správny orgán i napokon krajský súd ju svojimi rozhodnutiami tlačia do absurdít, keďže má podať žalobu, ktorá by nebola úspešná a takýmto spôsobom by bol celkom anulovaný a zbytočný rozsudok v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10C/4/2010.

Sťažovateľka citovala ust. § 1 ods. 1, § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. a uviedla, že tieto ustanovenia zákona boli porušené. Krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol, že správny orgán konal procesne nesprávne, že vykonal zápis vlastníctva, keď bola na LV č. XXXX vyznačená tzv. plomba. Krajský súd naznačuje, že sťažovateľka sa mala domáhať spravodlivosti tým spôsobom, že mala napadnúť správnu žalobou rozhodnutie Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov č. Xo 17/2016, resp. mala dať podnet na podanie protestu prokurátora. S týmto názorom sťažovateľka nesúhlasí a považuje ho za chybný.

Na záver uviedla, že podstatou všetkých správnych i súdnych konaní je spor o vlastníctvo, ktorý bol právoplatne rozhodnutý v jej prospech. O. T. aj prostredníctvom prokuratúry využíva rôzne právne špekulácie, využíva situáciu, že jednotlivé správne konania prebiehali naraz, prelínali sa a celá situácia bola mierne chaotická. Výsledok je podľa sťažovateľky ten, že má byť v konečnom dôsledku postihnutá za to, že orgány činné v správnom konaní nepostupovali správne a v súlade so zákonom, resp. včas a bez prieťahov. Nemožno podľa nej pripustiť názor, že má znova podať totožnú určovaciu žalobu, akú podal jej nebohý otec T. V..

Na základe týchto skutočností navrhla, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, prípadne zrušil i rozhodnutie Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov č. UPo 4/2017 zo dňa 07.08.2017 a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému úradu Púchov, katastrálny odbor.

Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, doručenom krajskému súdu elektronicky dňa 14.08.2018 so zaručeným elektronickým podpisom (ďalej len „ZEP“), uviedol, že zotrváva na svojom právnom názore, ktorý uviedol v rozhodnutí č. UPo 4/2017 zo dňa 07.08.2017, ako aj vo svojom vyjadrení zo dňa 09.11.2017 k správnej žalobe a súhlasil s právnym názorom Krajského súdu v Trenčíne, ktorý správnu žalobu sťažovateľky zamietol.

Žalovaný k tvrdeniu sťažovateľky, že zmyslom jej žaloby bolo dosiahnuť to, aby právoplatný a vykonateľný rozsudok, vyhlásený v konaní Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10C/4/2010, bol zapísaný v katastri nehnuteľností, uviedol, že predmetom napadnutého správneho konania zn. UPo 4/2017 nebolo posúdenie oprávnenosti zápisu uvedeného rozsudku, ale iba náprava pochybenia procesného postupu prvostupňového správneho orgánu, ktorý v čase vyznačenej plomby podľa § 41 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. nezákonne zapísal do listu vlastníctva ďalšiu záznamovú listinu, a tým porušil zásadu priority zápisov do katastra nehnuteľností.

Otázka zápisu rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10C/4/2010 bola predmetom konania o oprave chýb podľa § 59 katastrálneho zákona zn. X 40/2014 Okresného úradu Púchov, katastrálneho odboru a v odvolacích konaniach sp. zn. Xo 1/2015, Xo 7/2015 a Xo 17/2016 žalovaného správneho orgánu. Právoplatne bolo konanie sp. zn. X 40/2014 ukončené až rozhodnutím zn. Xo 17/2016 zo dňa 12.09.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.09.2016 a je proti nemu stále možné podať protest prokurátora, resp. ho napadnúť mimoriadnym opravným prostriedkom.

Na základe vyššie uvedeného žalovaný správny orgán navrhol, aby Najvyšší súd SR kasačnú sťažnosť zamietol.

Ďalší účastník v prvom rade Okresná prokuratúra Považská Bystrica (ďalej aj ako „ďalší účastník v prvom rade“) vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, doručenom krajskému súdu elektronicky dňa

28.08.2018 so ZEP, uviedol, že protest prokurátora bol podaný z dôvodu, že záznam osvedčenia o dedičstve pod č. Z 1200/2016 dňa 01.08.2016 na LV č. XXXX, k. ú. I. bol zapísaný skôr, ako rozhodnutie o oprave chyby v katastrálnom operáte nadobudlo právoplatnosť (21.09.2016), a teda z dôvodu porušenia ustanovenia § 44 ods. 2 katastrálneho zákona (poradia zápisov).

Tvrdenie sťažovateľky, že na základe napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy bol založený list vlastníctva č. XXX, k. ú. I., podľa sťažovateľa nemá oporu v administratívnom spise, pretože LV č. XXX, k. ú. I. nebol založený na základe napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy.

K tvrdeniu sťažovateľky, že zmyslom správnej žaloby bolo dosiahnuť to, aby bol rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 10C/4/2010 zapísaný v katastri nehnuteľnosti, ďalší účastník v prvom rade uviedol, že predmetom tohto konania, vedeného na okresnom súde, bolo určenie, či ku dňu smrti boli poručitelia V. H., r. U., V. W., r. U. a U. P. vlastníkami týchto nehnuteľností.

V tomto smere bolo aj v odôvodnení protestu prokurátora poukávané na to, že katastrálny odbor vykoná zápis na základe rozhodnutia súdu, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 154/2010 zo dňa 16.12.2010 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 3/2011 pod č. 32), ak v katastri nehnuteľností nie je zapísané vlastnícke právo inej osoby na základe titulu, ktorý mal nastať až po smrti poručiteľa. Dopady toho rozhodnutia na vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností znamenajú, že ak po smrti poručiteľa došlo ku právnej skutočnosti, s ktorou je spojený vznik vlastníctva, musí v podstate prebehnúť (1) súdne konanie o určenie, že vec patrí do dedičstva, v prípade úspechu ktorého sa však rozsudok nezapíše do katastra, ale je len podkladom pre (2) dedičské konanie, po skončení ktorého sa môže uskutočniť nové (3) súdne konanie o určenie vlastníctva medzi dedičom ako žalobcom a v katastri zapísaným vlastníkom ako žalovaným /§ 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku/.

Dňa 05.12.2014 pod č. X 40/14 začalo katastrálne konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte, predmetom ktorého bolo zrušenie LV č. XXXX, k. ú. I.. Počas prebiehajúceho konania o oprave chyby v katastrálnom operáte dňa 20.05.2016 bolo doručené katastrálnemu odboru osvedčenie o dedičstve po poručiteľke H. V., rod. U. č. 8D/85/2015-263, ktoré katastrálny úrad napriek vyznačenej plombe na LV č. XXXX, k. ú. I. záznamom zapísal. Záznam osvedčenia o dedičstve pod č. Z 1720/2016 dňa 01.08.2016 na LV č. XXXX, k. ú. I. bol teda zapísaný skôr, ako rozhodnutie o oprave chyby v katastrálnom operáte nadobudlo právoplatnosť (21.09.2016), čím bolo porušené ustanovenie § 44 ods. 1, 2 a § 36a katastrálneho zákona, a teda len táto skutočnosť bola dôvodom podania protestu prokurátora.

K bodu 8. kasačnej sťažnosti ďalší účastník v prvom rade uviedol, že Okresnou prokuratúrou Považská Bystrica bol z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti odstúpený Krajskej prokuratúre Trenčín k preskúmaniu administratívny spis Okresného úradu Púchov, katastrálny odbor č. X 40/14, týkajúci sa konania o oprave chyby v katastrálnom operáte, ktorá pod sp. zn. Kd 58/17/3300-9 zo 04.04.2017 konštatovala, že rozhodnutie Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností číslo Xo 17/2016 zo dňa 12.09.2016 vo veci opravy chyby v katastrálnom operáte považuje za vecne správne a zákonné.

Sťažovateľka v bode 9. kasačnej sťažnosti poukázala na to, že O. T. aj prostredníctvom prokuratúry využíva rôzne právne špekulácie a využíva situáciu, že jednotlivé správne konania prebiehali naraz a celá situácia bola mierne chaotická. K takémuto tvrdeniu ďalší účastník v prvom rade uviedol, že zo strany prokuratúry nešlo o uplatňovanie „právnych špekulácií“, ale o podanie protestu prokurátora proti opatreniu správneho orgánu, ktorým bol porušený zákon. V odôvodnení protestu prokurátora sp. zn. Pd 50/17/3306-4 z 27.04.2017 boli podrobne chronologicky uvedené všetky skutočnosti, ktoré predchádzali vykonaniu záznamu Z 1720/2016 z 01.08.2016.

Na základe uvedeného preto navrhol, aby Najvyšší súd SR kasačnú sťažnosť zamietol a stotožnil sa v plnom rozsahu aj s vyjadrením Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov ku kasačnej

sťažnosti.

Ďalšia účastníčka v druhom rade O. T. (ďalej aj ako „ďalšia účastníčka v druhom rade“) vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, doručenom krajskému súdu prostredníctvom svojho právneho zástupcu elektronicky dňa 31.08.2018 so ZEP uviedla, že dňa 04.12.2012 vydal Okresný súd v Považskej Bystrici rozsudok č. k. 10C/4/2010-153, ktorým určil vlastnícke právo ku dňu smrti poručiteľa navrhovateľom: V. H., r. U., (zomr. XX.XX.XXXX), spoluvlastnícky podiel 17/96, V. W., r. U., (zomr. XX.XX.XXXX), spoluvlastnícky podiel 17/96, U. P. (vyhlásený za mŕtveho dňom XX.XX.XXXX), spoluvlastnícky podiel 2/96.

Predmetom tohto konania, zakončenom meritórnym rozhodnutím, bolo určenie vlastníckeho práva ku dňu smrti poručiteľa, a teda išlo len o posúdenie, či poručiteľa, t. j. V. H., r. U., V. W., r. U. a U. P. boli v čase smrti vlastníkmi tejto nehnuteľnosti.

Z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/45/2011 zo dňa 11.07.2011, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudku a ktoré predtým zrušilo rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátilo mu vec na ďalšie konanie, vyplýva, že požadované určenie sa tu vzťahuje ku dňu smrti poručiteľov a okolnosti, ktoré nastali po tomto dni, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu o určenie vlastníckeho práva ku dňu smrti.

Rozsudok nepotvrdil (neurčil), že dedič je v súčasnosti vlastníkom veci, pretože po smrti poručiteľa môžu nastať právne skutočnosti, s ktorými právny poriadok spája vznik vlastníctva niekoho iného. Správny orgán preto nemôže zapísať ako vlastníka T. R. ani obmedziť aktuálneho vlastníka s nakladaním nehnuteľnosti zápisom obmedzujúcej poznámky.

Z tohto dôvodu je podľa názoru ďalšej účastníčky v druhom rade rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne právne správne. Žalobkyňa nerozlišuje medzi určením, že vec patrí do dedičstva ku dňu smrti poručiteľa a určením vlastníckeho práva k veci. Z tohto dôvodu aj nesprávne uvádza, že by podaním žaloby o určenie vlastníckeho práva išlo o res iudicata.

Na základe vyššie uvedeného ďalšia účastníčka v druhom rade navrhla, aby Najvyšší súd SR rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne potvrdil.

III.

Konanie na kasačnom súde

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ust. § 449 ods. 1 SSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 445 SSP preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

Najvyšší súd SR ako príslušný súd podľa ust. § 11 písm. g) SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s ust. § 452 ods. 1 SSP.

Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/75/2017-65 zo dňa 20.06.2018, ktorým tento podľa ust. § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. UPO 4/2017 zo dňa 07.08.2017, ktorým žalovaný odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Okresného úradu Púchov, katastrálneho odboru č. UP 4/2017 zo dňa 01.06.2017 s poukázaním na § 59 ods. 2 správneho poriadku potvrdil a odvolanie T. R. zamietol.

Z administratívneho spisu kasačný súd zistil, že záznamom č. 1720/2016 zo dňa 01.08.2016 bol vykonaný zápis práv k pozemkom CKN parc. č. XXX/X vo výmere 237 m² a CKN parc. č. XXX/X vo

výmere 571 m², zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. I. v prospech žalobkyne - sťažovateľky T. R. v podiele 17/96, a to na základe osvedčenia o dedičstve č. 8D/85/2015-263, Dnot 204/2015 po poručiteľke H. V., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX. Záznam bol vykonaný položkou výkazu zmien 193/16, a to počas prebiehajúceho katastrálneho konania o oprave chýb v katastrálnom operáte sp. zn. X 40/2014.

Konanie o oprave chýb sp. zn. X 40/2014 sa začalo dňa 12.04.2014 na návrh O. T.. O. T. vo svojom návrhu namietala zápis záznamovej listiny, a to rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 10C/4/2010-153 zo dňa 04.12.2012, na základe ktorého bol vytvorený nový list vlastníctva č. XXXX, k. ú. I..

O. T. ako výlučná vlastníčka pozemkov CKN parc. č. XXX/X a XXX/X, k. ú. I., zapísaných v liste vlastníctva č. XXX, a účastníčka súdneho konania, vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 10C/4/2010, žiadala upraviť zápis záznamovej listiny Z 246/12 a zrušiť novovzniknutý list vlastníctva č. XXXX, k. ú. I..

Podľa jej názoru vykonanie zápisu nebolo v súlade s listinou, pretože rozsudok súdu sa netýkal určenia vlastníckeho práva k dotknutým parcelám. Rozsudkom súdu sp. zn. 10C/4/2010 bolo určené, že do dedičstva po poručiteľke H. V., rod. U., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, patrí spoluvlastnícky podiel 17/96 CKN parcely č. XXX/X, vo výmere 237 m² a CKN parc. č. XXX/X vo výmere 571 m², ktoré vznikli z pozemnoknižnej parcely č. XXXX, zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. XXXX, k. ú. I. podľa geometrického plánu Ing. K. U., vyhotoveného dňa 14.09.2012, overeného Správou katastra v Púchove dňa 03.10.2012 pod č. 491/12. Súčasne bolo určené, ktoré nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľoch W. V., rod. U. a P. U..

V rámci konania o oprave chýb v katastrálnom operáte boli vydané tri rozhodnutia, a to rozhodnutie X 40/2014 dňa 12.01.2015, ktoré bolo žalovaným ako odvolacím orgánom zrušené a vrátené na nové prejednanie, ďalšie rozhodnutie zo dňa 09.06.2015 bolo rozhodnutím žalovaného zo dňa 26.10.2015 taktiež zrušené a vrátené na nové prejednanie a tretím rozhodnutím zo dňa 19.11.2015 bol okrem iného list vlastníctva č. XXXX pre k. ú. I..

Na odvolanie O. T. sa vecou zaoberal žalovaný ako odvolací orgán. V čase tohto odvolacieho konania prebehlo dedičské konanie po poručiteľke H. V., rod. U., pričom osvedčenie vydané v tomto konaní bolo Okresnému úradu, katastrálnemu odboru doručené dňa 12.07.2016. Záznam na základe tejto listiny bol teda vykonaný v čase prebiehajúceho administratívneho konania o oprave chyby v katastrálnom operáte. Žalovaný ako odvolací orgán v konaní o oprave chyby v katastrálnom operáte rozhodnutím č. Xo 17/2016 zo dňa 12.09.2016 zmenil odvolaním napadnuté rozhodnutie tak, že okrem iného list vlastníctva č. XXXX, k. ú. I. zrušil.

Záznam č. Z 1720/2016 zo dňa 01.08.2016 napadol okresný prokurátor protestom, v ktorom namietal práve skutočnosť, že bol vykonaný napriek tomu, že tu existovali zákonné prekážky, a to plomba vyznačená na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. I. a neskončené konanie o oprave chýb v katastrálnom operáte č. X 40/2014. Prokurátor v podanom proteste poukázal na účel plomby, ktorá slúži na realizáciu zásady priority a má zabezpečiť, aby okresný úrad rozhodoval o podaných návrhoch na zápis do katastra nehnuteľností v poradí, ako mu boli doručené. Rovnako plní aj informačnú funkciu.

Správny orgán prvého stupňa Okresný úrad Púchov, katastrálny odbor rozhodnutím č. k. UP 4/2017 zo dňa 01.06.2017, ako orgán príslušný podľa § 24 ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 153/2001 Z. z.“) a podľa § 18 ods. 2 písm. a) zákona č. 162/1995 Z. z., protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica č. Pd 50/17/3306-18 zo dňa 27.04.2017, proti opatreniu - záznamu Okresného úradu Púchov, katastrálneho odboru č. Z 1720/2016 zo dňa 01.08.2016, ktorým vykonal zápis práv k nehnuteľnostiam na LV č. XXXX, k. ú. I., na základe osvedčenia o dedičstve po poručiteľke H. V., rod. U. pod č. 8D/85/2015-263, Dnot 204/2015, podľa § 24 ods. 7 zákona č. 153/2001 Z. z. vyhovel a napadnuté opatrenie - záznam Okresného úradu Púchov, katastrálneho odboru č. Z 1720/2016 zrušil.

Na odvolanie žalobkyne druhostupňový správny orgán Okresný úrad Trenčín, odbor opravných prostriedkov ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy v spojení s § 18 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona a podľa § 24 ods. 13 zákona č. 153/2001 Z. z. v spojení s § 58 ods. 1 správneho poriadku rozhodnutím č. UPo 4/2017 zo dňa 07.08.2017 rozhodnutie Okresného úradu Púchov, katastrálneho odboru č. UP 4/2017 vydané dňa 01.06.2017 s poukázaním na § 59 ods. 2 správneho poriadku ako vecne správne potvrdil a odvolanie T. R. zamietol.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

Podľa § 36a zákona č. 162/1995 Z. z. ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, okresný úrad nevykoná záznam a vráti verejnú listinu alebo inú listinu tomu, v jeho prospech právo k nehnuteľnosti svedčí podľa listiny, alebo tomu, kto ju predložil a vyzve dotknuté osoby, aby uzavreli dohodu alebo podali na súde návrh na určenie práva k nehnuteľnosti.

Podľa § 44 ods. 1, ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. okresný úrad najneskôr v pracovný deň nasledujúci po dni, keď mu bola doručená zmluva, verejná listina alebo iná listina na zápis vkladom alebo záznamom, alebo ak sa začalo katastrálne konanie o oprave chyby v katastrálnom operáte alebo konanie o proteste prokurátora, vyznačí plombu o zmene práva k nehnuteľnosti alebo o začatí katastrálneho konania o oprave chyby alebo o začatí konania o proteste prokurátora na liste vlastníctva alebo v pozemkovej knihe, alebo v železničnej knihe; túto plombu zruší vykonaním vkladu alebo záznamu, alebo právoplatným rozhodnutím o zamietnutí návrhu na vklad, alebo právoplatným rozhodnutím o zastavení konania, alebo právoplatným rozhodnutím o oprave chyby v katastrálnom operáte alebo právoplatným rozhodnutím, ktorým sa nevyhovuje protestu prokurátora.

Plomba sa vyznačí (odsek 1) v poradí, v akom sa okresnému úradu doručili návrhy na zápis do katastra.

Podľa § 59 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. okresný úrad aj bez návrhu

- a) opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra,
- b) v súčinnosti s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví v katastrálnej mape chybyne zakreslené hranice pozemkov,
- c) v súčinnosti so štátnymi orgánmi, obcami, notármi, ako aj s vlastníkmi a inými oprávnenými osobami opraví údaje katastra spôsobené chybami v písaní a počítaní a inými zřejmými nesprávnosťami v písomných vyhotoveniach právnych úkonov, vo verejných listinách a v iných listinách.

Podľa § 59 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z. z. Na opravu chýb v katastrálnom operáte sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak sa oprava týka údajov uvedených v liste vlastníctva; to neplatí, ak ide o opravu výmery pozemku evidovaného v mape určeného operátu.

V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

Správne súde v správnom súdnictve preskúmajajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Správny poriadok v ustanovení § 69 upravuje konanie o proteste prokurátora podľa ktorého, ak sa protest prokurátora podal na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal, môže tento orgán sám svoje rozhodnutie proti ktorému protest smeruje zrušiť alebo nahradiť rozhodnutím zodpovedajúcim zákonu. Ak takto správny orgán plne nevyhoví protestu sám je povinný predložiť ho spolu so spisovým materiálom v lehote určenej v proteste, a ak lehota nie je určená do 30 dní na rozhodnutie nadriadenému správnomu orgánu najbližšie vyššieho stupňa, ak ide o ústredný orgán štátnej správy predloží protest svojmu vedúcemu, ktorý rozhodne na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie. Rozhodnutie o proteste prokurátora sa doručí prokurátorovi a účastníkom konania. Proti rozhodnutiu o proteste prokurátora sa môžu účastníci konania odvolať (podať rozklad).

Katastrálne konanie upravuje v § 22 a nasl. katastrálneho zákona podľa § 22 ods. 1 katastrálneho zákona katastrálnom konaní zapisujú práva k nehnuteľnostiam, rozhoduje sa o určení priebehu hranice pozemkov, o zmenách hraníc katastrálnych území, o prešetrovaní zmien údajov katastra o oprave chýb v katastrálnom operáte a o obnove katastrálneho operátu podľa ods. 2 je na katastrálne konanie príslušná správa katastra v ktorej územnom obvode sa nachádza nehnuteľnosť a podľa ods. 3 sa v katastrálnom konaní postupuje podľa všeobecných predpisov správnom konaní, ak katastrálny zákon alebo iný zákon neustanovuje inak.

V prejednávanej veci mal kasačný súd nesporne za preukázané že dňa 2.5.2017 bol Okresnému úradu Púchov, katastrálny odbor, doručený protest prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica č. PD5017/33006-4 proti záznamu Okresného úradu v Púchove, katastrálneho odboru č. Z 1720/2016 zo dňa 1.8.2016. Napadnutým záznamom Okresný úrad Púchov, katastrálny odbor vykonal zápis vlastníckeho práva v pozemkom KNC parc. č. XXX/X. trvalý trávny porast o výmere 237 m² a KNC parc. č. XXX/X orná pôda o výmere 571 m² zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. I. v prospech T. R., rod. V., v podiele 17/96 a to na základe osvedčenia o dedičstve po poručiťke H. V., rod. U. č. 8D/85/2015-263, Dnot 204/2015, ktoré bolo zapísané do katastra nehnuteľností dňa 1.8.2016 pod PVZ 193/16.

Je zrejmé, že záznam bol vykonaný počas prebiehajúceho katastrálneho konania o oprave chyby v katastrálnom operáte č. X 40/2014 a vyznačenej plombe o začatí tohto katastrálneho konania o oprave chyby na LV č. XXXX katastrálne územie I..

Prvostupňový správny orgán, Okresný úrad Púchov, katastrálny odbor konštatoval, že v danom prípade je potrebné protestu prokurátora vyhovieť, nakoľko pri zápise záznamu Z 1720/2016 došlo k porušeniu zákona a preto svojím rozhodnutím č. ÚP 4/2017 z 1.6.2017 vyhovel protestu prokurátora a napadnuté opatrenie - záznam Okresného úradu v Púchove, katastrálneho odboru Z 1720/2016 zrušil.

K rovnakému právnenému záveru ako prvostupňový správny orgán dospel aj Okresný úrad v Trenčíne, odbor opravných prostriedkov, ktorý preskúmaným rozhodnutím ÚPO 4/2017 zo dňa 7.8.2016 rozhodol tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie Okresného úradu v Púchove, katastrálneho odboru č. ÚP 4/2017 z 1.6.2017 s poukázaním na § 59 ods. 2 správneho poriadku potvrdil a odvolanie žalobkyne zamietol.

Najvyšší súd SR po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, po preskúmaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Najvyšší súd sa s nimi pre dostatočne a v celom rozsahu považujúc správne posúdenie veci krajským súdom za správne.

Práva k nehnuteľnostiam sa zapisujú v poradí v akom sa Správe katastra doručili návrhy na zápis do katastra, osobitný predpis neustanovuje inak (§ 41 ods. 2 katastrálneho zákona). Kasačný súd po preskúmaní obsahu administratívneho spisu konštatoval, že je zrejmé, že prvostupňový správny orgán zapísal osvedčenie o dedičstve po nebohej H. V. v čase, keď bola v LV č. XXXX k. ú I. zapísaná plomba podľa ustanovenia § 44 katastrálneho zákona. Zápis osvedčenia tak bol vykonaný v rozpore § 44 katastrálneho zákona, nakoľko nebola zohľadnená zásada priority zápisov.

Kasačný súd upozorňuje na skutočnosť, že správny orgán nespochybnil platnosť osvedčenia o dedičstve, na ktoré sa žalobkyňa odvoláva, ani zákonnosť vykonania záznamu Z 243/13 ktorým bolo zapísané rozhodnutie sp. zn. 10C/4/2010-153, ale poukázal na chybný procesný postup prvostupňového správneho orgánu, ktorý na zápis osvedčenia o dedičstve evidovaného ako Z 1720/2016 počas konania o oprave chýb nemal zákonné oprávnenie.

V danom prípade išlo o konanie o proteste prokurátora, kde základnou otázkou bolo porušenie ustanovenia § 44 katastrálneho zákona a teda vykonanie záznamu Z 1720/2016, ktoré bolo reálne vykonané v rozpore s katastrálnym zákonom.

Podľa názoru kasačného súdu, žalovaný správny orgán ako aj správny orgán prvého stupňa v preskúmanej veci postupovali v intenciách citovaných právnych noriem vo veci správne zistili skutkový stav a zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto ich rozhodnutia sú skutkovo a právne správne. Žalovaný správny orgán správne potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ktorým protestu prokurátora vyhovel a zrušil rozhodnutie - záznam Okresného úradu v Púchove, katastrálneho odboru, č. Z 1720/2016 a odvolanie žalobkyne zamietol, pretože Správa katastra týmto rozhodnutím porušila ustanovenie § 41 ods. 2 v spojení s ustanoveniami § 36a katastrálneho zákona, a v spojení s § 3 ods. 1 až 4 správneho poriadku. Týmto postupom Správa katastra konala v rozpore so zásadou priority zápisov ustanovenej v § 41 ods. 2 katastrálneho zákona.

V predmetnej veci nebolo sporné, že pribratá účastníčka O. T., podala návrh na vykonanie opravy chýb v katastrálnom operáte, v ktorom namietala vykonanie záznamu, vytvorenie nového LV č. XXXX k. ú I.. Uvedené konanie začalo dňa 12.4.2014 a skončila 21.9.2014. Z dôvodu prebiehajúceho konania bola v katastri vyznačená plomba.

Z vyššie uvedených dôvodov, bolo preto možné vyvodiť záver, že rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného úradu v Púchove, katastrálneho odboru o vyhovení protestu Okresnej prokuratúry a o zrušení záznamu Okresného úradu v Púchove, katastrálneho úradu, č. Z 1720/2016 vzhľadom na ustanovenie § 41 ods. 2 katastrálneho zákona je potrebné považovať za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom a krajský súd preto nepochybil ak žalobu zamietol.

Kasačný súd sa právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam žalobkyne nevyhovel a kasačnú sťažnosť podľa ustanovenia § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 170 písm. a/ SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že neúspešnej sťažovateľke nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.